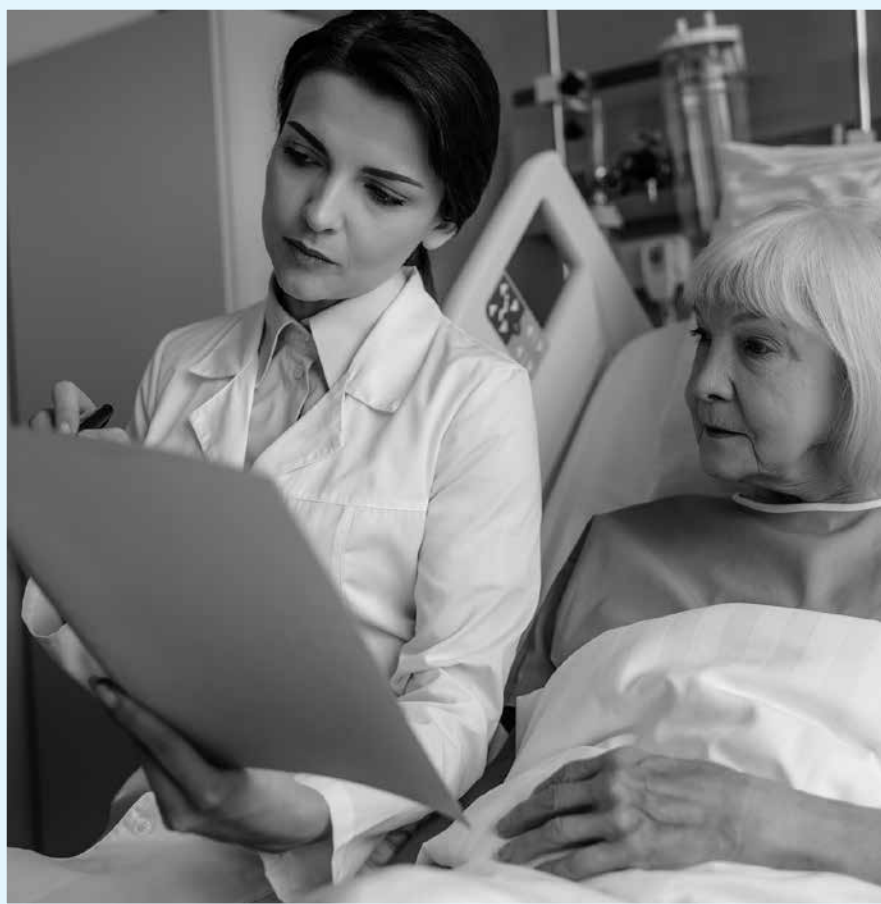

Onbegrensd

Voorwoord

De toekenning van zorgbudgetten gebeurt te veel met de natte vinger

In Vlaanderen zijn er drie zorgbudgetten: een budget voor zwaar zorgbehoevenden, een voor ouderen met een zorgnood en een voor mensen met een handicap.

Om recht te hebben op een zorgbudget voor zwaar zorgbehoevende moet je minstens 35 punten scoren op de zogenaamde 'BEL-profielschaal'. Die geeft de graad van je zorgbehoefte aan. Op basis van een vragenlijst die peilt naar je lichamelijke, geestelijke en sociale zorgnoden wordt dan beslist of je al dan niet in aanmerking komt voor een zorgbudget.

De manier van vraagstelling en de interpretatie hangt af van de persoon die jou ondervraagt. En daar knelt dikwijls het schoentje.

Naast de interpretatie van die vragenlijsten wordt er ook in het huidige systeem weinig rekening gehouden met de sociale context van een persoon. Bovendien is het ook een momentopname. Ik denk bijvoorbeeld aan kankerpatiënten: als zij vlak na een chemokuur ondervraagd worden, zal dat een andere score opleveren dan bij een ondervraging tussen die periodes.

Intussen loopt er een proefproject waarbij de nieuwe schaal - de zogenaamde BelRAI-screener - wordt getest. Die is afgeleid uit een bestaande internationale schaal en zou in de toekomst gelijkere, en dus eerlijkere, resultaten moeten opleveren. Als alles goed gaat, zal de nieuwe schaal tegen 2021 in heel Vlaanderen uitgerold worden.

Geert Messiaen
Voorzitter LVPH

Contacteer LVPH

Livornostraat 25 - 1050 Brussel

02 542 86 25 - lvph@lm.be - www.lvph-lm.be

Interview met Ignaas Devisch

Ignaas Devisch is professor aan de Universiteit van Gent en medisch-ethisch filosoof

LVPH: Je bent medisch filosoof en professor verbonden aan de Universiteit van Gent. Je bent gastonderzoeker geweest aan de Radboud Universiteit van Nijmegen en je hebt al verschillende boeken gepubliceerd. Daarnaast ben je ook in debatprogramma's op televisie te zien en ben je ondervoorzitter van De Maakbare Mens vzw. Je zit niet stil, om het zo te zeggen?

Ignaas: Ik heb dikwijls tijd te kort. Mijn leven is soms zeer hectisch, maar ik ben dankbaar dat ik mag doen wat ik graag doe. Dus mij hoor je niet klagen.

LVPH: Er zijn uiteraard heel wat boeiende thema's waar jij een visie over hebt, maar in het kader van onze organisatie zou ik het graag hebben over de maakbare mens. De vooruitgang in de medische technologieën maakt het steeds meer mogelijk om in te grijpen in lichaam en geest.

Ignaas: Inderdaad. De technologische vooruitgang gaat snel. Naast de medische vooruitgang waarmee we sneller diagnoses stellen en ziekten beter kunnen behandelen en genezen, slagen we er steeds beter in om de grenzen van ons medische kunnen te verleggen en onze mogelijkheden te verbeteren en uit te breiden. Dat brengt nieuwe morele dilemma's en verantwoordelijkheden met zich mee. Met

andere woorden, door nieuwe medische technologieën kunnen we onze gezondheid en levenskwaliteit steeds meer verbeteren. Tegelijk leiden ze tot nieuwe bezorgdheden, vragen en keuzes. Goede informatie en kennis van de eventuele risico's zijn dan ook cruciaal. Daarom hebben wij o.a. De Maakbare Mens vzw opgericht.

LVPH: Kan je een voorbeeld geven van zulk een dilemma?

Ignaas: Voorbeelden genoeg. Denk aan de prenatale testen die op steeds meer erfelijke aandoeningen kunnen screenen, zodat je al voor de geboorte weet waarmee je kind belast is. De niet-invasieve prenatale test (NIPT) is daar een voorbeeld van. Deze test wordt gedaan bij zwangere vrouwen met een verhoogd risico op een kindje met het syndroom van Down. Sinds kort kan men ook via de NIPT nagaan of een kindje de ziekte van Duchenne, een erfelijke spierziekte, zal ontwikkelen. Dan rijst de vraag: houd ik het kindje of vraag ik een abortus aan? Wat zijn de risico's? Zal ik mij schuldig voelen?... Dat zijn bezorgdheden waarmee men geconfronteerd wordt.

Ook het levenseinde brengt nieuwe vragen met zich mee. Thema's als waardig sterven en euthanasie plaatsen ons voor een dilemma. Daarom moeten de mensen die

hiermee geconfronteerd worden in de eerste plaats goed geïnformeerd en omkaderd worden zodat ze de juiste keuzes kunnen maken.

LVPH: Maar wie stelt dan dat kader op en wordt er dan geen visie opgedrongen?

Ignaas: Dat is nu juist de reden van het ontstaan van onze vzw. Wij vertrekken vanuit een pluralistisch standpunt. We werken samen met mensen met verschillende levensbeschouwingen.

Ons uitgangspunt is daarbij wel het geloof in humanistische waarden zoals vrijheid, zelfbeschikking, autonomie, gelijkheid, rechtvaardigheid, verantwoordelijkheid en solidariteit. Vanuit die omkadering zal de persoon of het gezin een betere beslissing kunnen nemen. Uiteraard wordt er ook rekening gehouden met de familiale en sociale context maar 'in the end' zullen de persoon of de ouders zelf een beslissing moeten nemen. Een weloverwogen beslissing kan maar genomen worden met de juiste informatie en omkadering.

LVPH: Is het niet de taak van de overheid om een beleid uit te stippelen met de juiste informatie en omkadering?

Ignaas: Ook! Wij werken samen met de overheid. De Maakbare Mens vzw is trouwens een organisatie die door de overheid erkend is. We slaan zoveel mogelijk bruggen zodat we, door samenwerking, het bereik en het draagvlak i.v.m. zulke zaken kunnen vergroten. We kunnen hiervoor een beroep doen op een uitgebreid netwerk van deskundigen en organisaties. We pleiten bovendien bij de overheid voor een degelijke regulering van biomedische toepassingen. Dit alles maakt ons als organisatie niet alleen uniek in Vlaanderen, maar ook in Europa.

De technologische vooruitgang leidt ook tot de snelgroeïende evolutie van innovatieve geneesmiddelen. Denk maar aan het bekende geval van baby Pia. De enorme kosten zijn te zwaar voor ons medisch systeem. Tegelijk wil je iedereen redden. Dat zijn moeilijke vragen.

LVPH: Hoe bereiken jullie het brede publiek in deze toch wel complexe materie?

Ignaas: Wij hebben voor het brede publiek een aanbod in de vorm van presentaties, debatten, toneelvoorstellingen, enzovoort. Via een elektronische nieuwsbrief, website, brochures, affiches, lespakketten en folders maken we informatie toegankelijk voor iedereen. Wij willen de mensen kritisch en correct informeren.

LVPH: De vraag is: 'Tot hoever ga je mee in de maakbaarheid van de mens?'

Ignaas: Tot voor enkele decennia was het leven een lotsbestemming waaraan je weinig tot niets kon veranderen. Of je er tevreden mee was of niet, je moest het aanvaarden. De tijden zijn veranderd.

De maakbaarheid van de mens is ook veel toegankelijker geworden. Ik denk bijvoorbeeld aan ouders die op natuurlijke manier geen kinderen kunnen krijgen. Zij kunnen nu via in-vitrofertilisatie (IVF) alsnog zwanger geraken. Of de plastische chirurgie, die zowel voor medische als voor esthetische doeleinden almaar toegankelijker wordt voor iedereen. Een ander mooi voorbeeld over de maakbaarheid van de mens is de mogelijkheid tot genderoperaties, waardoor een persoon die zich niet thuis voelt in zijn mannelijke of vrouwelijke lichaam, van geslacht kan veranderen.

Sommige mensen zullen vanuit hun levensbeschouwing zeggen: "dit is het lot of Gods wil hoe je op de wereld komt" en dat is oké, maar als wetenschapper en filosoof geloof ik in humanistische waarden zoals vrijheid en zelfbeschikking. Correcte informatie en een goede omkadering kan helpen om deze dilemma's en bezorgdheden te plaatsen, om zo de juiste persoonlijke keuze te kunnen nemen.

LVPH: Tot slot, wat zou jij graag willen veranderen aan jezelf?

Ignaas: Ha, ik ben een vat vol afwijkingen, laten we daar geen geld aan verspillen (lacht).

Budgethouders met assistent betalen geen gemeente-, provincie- of milieubelastingen

Ben je budgethouder en werkt je assistent via een sociaal secretariaat? Dan vroeg je sociaal secretariaat een ondernemingsnummer voor je aan.

Soms ontvang je als budgethouder

een brief van de belastingdienst met het verzoek gemeente-, provincie- of milieubelastingen te betalen. Dit komt omdat je een ondernemingsnummer hebt.

Je bent als budgethouder geen zelfstandige (je hebt geen btw-nummer), je hebt ook geen bedrijf en je maakt geen winst. **Je moet deze belastingen dan ook niet betalen.**

Krijg je toch een brief waarin je wordt gevraagd om deze belastingen te betalen? Neem dan contact op met de Liberale Mutualiteit!

Surf naar www.lm.be en klik jouw regio aan.

Safe the date!

Lezing over 'De maakbare mens' door **prof. dr. Heidi Mertes**, Assistant Professor in Medical Ethics, Universiteit Gent
Donderdag **26 maart 2020**
van **14u tot 16.30u**
in het Liberaal Archief Gent

De (medische) technologische vooruitgang komt steeds sneller op ons af. Denk maar aan de innovatieve geneesmiddelen (baby Pia), genetische screening, de NIPT voor de opsporing van het syndroom van Down, en sinds kort ook voor de zeldzame spierziekte van Duchenne. Plastische chirurgie en euthanasie worden steeds toegankelijker, enz.... Wat doet dat met ons? Welke keuzes, ethische dilemma's en bezorgdheden brengt dat met zich mee?

Mis deze (gratis) interessante lezing niet!

Je kan je inschrijven via lvph@lm.be of lieverthuis@lm.be met vermelding: 'Lezing Maakbare mens' of telefonisch op 02 542 87 09.

Infosessie 'Oogproblemen' was een groot succes

Tijdens deze gratis infosessie, georganiseerd door het Dienstencentrum 'De Rotonde', de vzw Liever Thuis LM, de Liberale Vereniging van Personen met een Handicap (LVPH) vzw en de dienst thuiszorg van LM MUTPLUS.be, stonden we stil bij de belangrijkste oogproblemen en hun aanpak.

Verschillende oogproblemen kwamen aan bod, zoals glaucoom, cataract en maculaire degeneratie. De opkomst was groot en veel aanwezigen gaven te kennen dat minder goed kunnen zien ook een soort rouwproces is. Enkele deelnemers met de aandoening bevestigden dat.

Sociaal ondernemerschap wordt door de Vlaamse Regering aangemoedigd

De Vlaamse Regering wil kleinschalige privé-initiatieven ondersteunen en van een kwaliteitskader voorzien. Zo worden bijvoorbeeld inwonende zorgondernemers die zich groeperen tot een kleine zorginstelling aangemoedigd.

Dit is een mooi initiatief, maar dan zal de Vlaamse Regering voldoende geld moeten vrijmaken voor persoonsvolgende financiering.

Opiniestuk

LVPH- en Vief-afdelingen zijn belangrijke knooppunten, hoekstenen, het zwaartepunt in alle Vlaamse regio's met een waaier van activiteiten op cultureel, educatief, culinair en sociaal vlak.

Gemotiveerde vrijwilligers zetten zich dagelijks in voor leden, voor medemensen, zeventigers, tachtigers en personen met een handicap. Het verenigingsleven is hiertoe een belangrijke troef.

Samen oud worden, samen omgaan met kwetsbaarheid en eenzaamheid is geen individuele zaak, maar een verantwoordelijkheid van ons allemaal.

Daarom moet het verenigingsleven (voor mensen met een beperking, seniorenorganisaties, mantelzorgverenigingen...) met zijn talrijke activiteiten ook behouden blijven en zelfs nog versterkt worden.

Lokale overheden zoals OCMW of gemeentelijke adviesraden mogen de burgers het zelfinitiatief niet ontnemen. Ze moeten zich in de eerste plaats inzetten rond thema's als infrastructuur, samenwerking en overleg, en niet met het plannen van activiteiten.

Onze lokale afdelingen moeten nog meer oog hebben voor zorgbehoevende ouderen en mensen met een beperking, m.a.w. ze moeten de vinger aan de pols houden van wat er leeft in de samenleving.

Samen moeten we ijveren en de overheid wijzen op het scheppen van een coherent ouderenbeleid en een gestroomlijnd gehandicaptenbeleid.

Met deze boodschap herhaal ik graag onze slogan die we steeds voor ogen moeten houden: samen sterk inzetten op actief ouder worden en actief omgaan met onze beperking!

Geert Messiaen
Voorzitter LVPH